

KAN BASINCINI GEREĞİNE UYGUN ŞEKİLDE NASIL ÖLÇERİZ?

Prof. Stella Stabouli, 1. Pediatri Anabilim Dalı, Selanik Aristotle Üniversitesi,
Hippocratio General Hastanesi

Düzgün kan basıncı ölçüm tekniği, ofis kan basıncı ölçümünün doğruluğu üzerinde büyük bir öneme sahiptir. Kan basıncı ölçümüne başlamadan önce çocuk, sessiz ve uygun sıcaklıkta bir odada 3-5 dakika rahat bir şekilde oturarak dinlendirilmelidir. Sırtı destekli, bacak bacak üstüne atmadan, her iki ayağı yere düz basacak şekilde oturtulmalıdır. Yatay pozisyon, daha yüksek sistolik kan basıncı ölçümüne neden olacağı için önerilmemektedir. Yatakta bacakları sarkık oturan, hareket etmeden veya konuşmadan tutulamayan, sinirli, ağlayan, işbirliği yapmayan çocuklarda kan basıncı ölçümü yanlış sonuçlar verebilir.

Kan basıncı genellikle sağ koldan ölçülür. Kol kalp seviyesinde tutulmalıdır. Kolun daha yukarıda veya aşağıda konumlandırılması, hidrostatik basınçtaki değişiklikler nedeniyle daha düşük veya yüksek kan basıncı ile sonuçlanır.

Çocuğun koluna uygun manşon seçilmelidir. Küçük bir manşon daha yüksek; büyük bir manşon ise daha düşük kan basıncı okumalarına neden olabilir. Manşonun şişirilebilir kısmı olan kesesi, manşonun boyutunu belirler. Uygun manşon boyu için kural, omuz (akromiyon) ve dirsek (olekranon) arasındaki orta noktada kol çevresini ölçmek ve kol çevresinin %80-100'ünü kaplayacak bir manşon kesesi uzunluğu seçmektir. Manşon kese genişliği kol çevresinin %40'ı kadar olmalıdır. Brakiyal arter kübital fossada palpe edilir. Manşonun orta hattı, kübital fossanın 2-3 cm yukarisına, brakiyal arter ile aynı hizada yerleştirilir. Manşon kolun etrafına oturmalı ancak 2-3 parmak girebilecek kadar yer bırakılmalıdır.

Cıvalı, hibrit veya aneroid tansiyon aleti (sfigmomanometre) ile oskültasyon yöntemi, ofis kan basıncı ölçümü için altın standarttır. Bununla birlikte, otomatik şişen manşon kullanan doğrulanmış cihazlar (oscilometrik), pediatrik popülasyon için kullanılabilir. Oskültasyon yönteminde, kübital fossada palpe edilen brakiyal arterin üzerine yüksek kaliteli bir stetoskop yerleştirilir. Manşon, nabızın kaybolduğu düzeyin 20 mmHg üzerinde şişirilir ve ardından saniyede 2-3 mmHg hızında söndürülür. Nabız atımının duyulduğu basınç, Korotkoff Faz 1 sesidir ve sistolik kan basıncı değerini gösterir. Nabız seslerinin kaybolduğu basınç Korotkoff Faz 4 sesidir ve diyastolik kan basıncı değerini verir.

Avrupa Hipertansiyon Derneği 2016 kılavuzlarına göre çocuklarda ve erişkinlerde kan basıncı, 3 dakika arayla üç kez ölçülmeli ve son iki okumanın ortalaması çocuk veya genç erişkinin kan basıncı olarak değerlendirilmelidir.

Tüm bunlar, kan basıncı düzeylerine göre sınıflamayı en doğru bir şekilde yapmak için en iyi seçeneğin daha hassas ve standartlaştırılmış ofis kan basıncı ölçümleri olacağını düşündürmektedir.